

BOLAODI BA MEEDI BA SARS BO SENYA DITHOTO TSE TLISITSWENG KA HARA NAHA NTLE LE MOLAO TSA HO FETA R7 MILLION

DURBAN, Labohlano la 29 Pudungwana 2019 – Diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi tsa Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di qadile ho senya dikoloi tse mmalwa mmoho le diaparo tsa boleng bo fetang R7 Million mane Durban pejana kajeno boitekong ba ho fedisa dithomelo tse seng molaong tsa ka hare ho naha tse nonyetsang ikonomi.

Ke moqeqeko wa diaparo tse seng molaong tse tswang ka ntle ho naha tse fetang 13 000, tsa boleng ba R6,75-million, mmoho le dipalangwang tse 15, tsa boleng ba paloyohle ya R450 000.00, tse tlangu ho senngwa.

Ho ya ka Mophethahatsi wa Bolaodi ba Meedi wa SARS Mong. Patrick Moeng, Bolaodi ba Meedi SARS bo sentse meqequeko ya diaparo le dieta tse 11 514 tsa boleng ba R2,5-million mmoho le dipalangwang tse 57 tsa boleng ba R7,1-million haesale ho tloha ka la 1 Mmesa monongwaha.

O boletse hore kgwebisano ena e seng molaong e etsahala ka ditsela tse fapaneng. Sena se akaretsa ho mokolwa (ho tliswa ha dithoto ka hara naha ntle le tsebo, kapa ho di romela ka ntle ho naha ntle le tsebo), ho romelwa ha dithoto ka boqhekanyetsi ka tshebediso ya na ha ya boraro ka sepheo sa ho fumana monyetla wa ho una molemo wa dikgafa tsa thomelo ka hare ho naha le ho tsebahatsa dithoto tsa leshano tlasa dihlooho tsa ditharifi tse sa hoheleng dikgafa tse hodimo, hara tse ding.

Morao tjena, ho ile ha thehwa sehlopha sa maemo a hodimo sa tshebedisano e pakeng tsa mafapha a mmuso pakeng tsa Lefapha la Kgwebisano le Indasteri (DTI), *International Trade and Administration Commission* (ITAC) mmoho le SARS ho lwantshana le kgwebisano e seng molaong, ho tsepamisitswe maikutlo hodima diaparo, masela, matlalo le dieta, ditshepe tsa dikerepe mmoho le kgauta.

SARS ke setho sa sehlopha sena sa tshebetso mme haesale e sebetsa ka matla diprovenseng tse tharo tsa bohlokwa tse nang le methamo e meholohadi ya thomello ka hare ho naha ya diaparo le masela. Diprovense tsena ke Western Cape, KwaZulu-Natal le Gauteng.

Mong. Moeng o boletse hore ditlamorao tse mpehadi tsa dithomello tse seng molaong tsa ka hare ho naha di akreditse tsena tse latelang:

- dikgafa tsa dithomello ka hare ho naha le lekgetho la boleng bo ekeditweng (VAT) tse lokelang ho lehwa SARS empa di sa leshwe, tse qetellang di baka ditahleheloo mokotleng wa na ha
- ho nonyetswa ha ikonomi ya lehae lethathameng la boleng ba thekiso
- ho nyehla ha bokgoni ba naha ba ho hlahisa dithoto mona lapeng

- ditahlehelotsa mosebetsi, haholoholo lekaleng la tsa tlhahiso
- ho hatikelwa ha ditokelo tse mabapi le thepa ya boinahanelo
- ho nyahamiswa ha dikhampani tsa lapeng mona mabapi le ho ba le boiqapelo makaleng ana
- ho hlohllelletswa ha bobodu le manyofonyofo ka lebaka la diketsahlo tsena tse seng molaong.

Mong. Moeng o tlatsitse ka hore dithomello tse seng molaong ka hare ho naha di boela di beha bophelo bo botle ba basebedisi kotsing ka lebaka la ho fumaneha ha disakarete tse theko e tlase tse seng molaong mme sena se kgahlano le leano la mmuso le mabapi le bophelo bo botle.